

Karl May Nieuws

2 maart 2020

Nummer 63

In dit nummer

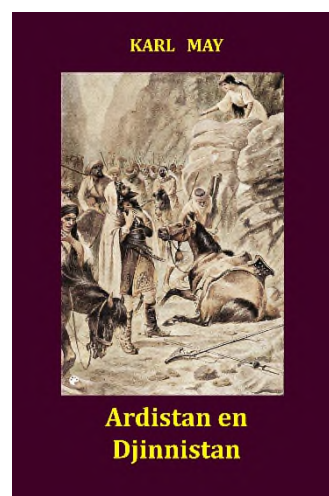
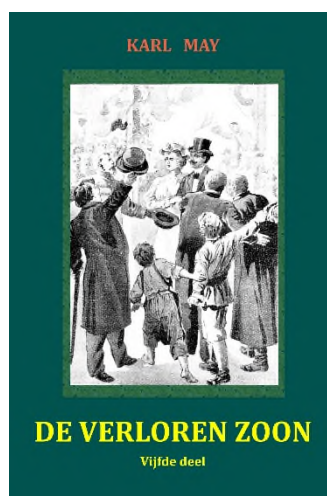
- Karl May dag 9 mei 2020
- Nieuwe uitgaven
- Uit het Ten Geleide
- Toelichting bij Ardistan en Djinnistan
- Boekbespreking
- Contributie 2020
- De Witte Bison 27

Karl May dag 9 mei 2020

Hierbij delen wij u alvast mee dat de Karl May dag, inclusief de Algemene Ledenvergadering van de Karl May Vereniging, zal plaatsvinden op **9 mei 2020** op het bekende adres Vogelplein 1 te Amersfoort (Kerkgebouw 'De Bron'). Simultaan zal de boekenmarkt van de Vereniging 'Fu Manchu' worden gehouden. De convocatie en het programma van de dag zullen in een volgende nieuwsbrief worden verzonden.

Nieuwe uitgaven!!!

Ook ditmaal zullen er weer nieuwe uitgaven beschikbaar zijn. Allereerst deel 5 van *De Verloren Zoon of De vorst der Ellende*. Hiermee is deze serie compleet. Gezien de geringe oplage (30 stuks) en het eenmalig karakter van deze uitgave, willen wij er de aandacht op vestigen dat nu de unieke gelegenheid bestaat deze serie te completeren of in zijn geheel aan te schaffen.

De tweede nieuwe uitgave is de lang verbeide eerste Nederlandstalige uitgave van *Ardistan en Djinnistan*, waarover u hieronder meer kunt lezen. Naar verwacht wordt, zal de verkoopprijs van beide boeken ca 20 euro bedragen.

Ardistan en Djinnistan: Uit het Ten Geleide

Met *Ardistan en Djinnistan* zet Karl May op literaire wijze kanttekeningen bij de ontwikkelingen van zijn tijd, en schildert hij hoe een vredesmissie die met menselijke moed volbracht wordt, kan bijdragen aan een nieuw mensbeeld en een hogere beschaving, vrij van oorlog. De ontsluiting van dit werk, dat tot de hier te lande tamelijk onbekende latere werken van Karl May behoort, werpt een bijzonder licht op de ontwikkeling van de schrijver, zijn denken en zijn idealen. De Karl May Vereniging mag trots zijn op deze bijzondere publicatie, die later in dit jaar zal worden gevolgd door een heruitgave van *Winnetou I* in nieuwe, literaire vertaling, door uitgeverij IJzer, in samenwerking met onze Vereniging.

<http://www.karl-may-vereniging.nl>

KARL MAY VERENIGING

Bestuur:

Voorzitter:

Ger Tielen
Dr. J. Röntgenlaan 44
3723 LC Bilthoven
06-51 35 29 20
ger.tielen@xs4all.nl

Secretaris:

Hans Boessenkool
Berkepad 14
4651 JZ Steenberg
0167-565318
jboessenkool@home.nl

Penningmeester:

Jan Kool
Lepeltjesheide 6
8471 WE Wolvega
0561-617778
ja.kool@home.nl

Bankrekening:

NL85 RABO 0113 9355 01
t.n.v. Karl May Vereniging

Algemene Zaken en Vice-voorzitter:

Jan Willem van der Jagt
Ambachtshof 3
2291 DX Wateringen
06-23 28 86 51
jwvdjagt@gmail.com

Redactie De Witte Bison en KM Nieuws:

Frits Roest
Fluitakker 29
6721 ZE Bennekom
06-29 60 89 88
frits.roest@gmail.com

Webmaster:

Jurjen Wolters
Looierspad 18
9201 ED Drachten
0512-524402
jurjenwolters@outlook.com

Het thema van *Ardistan en Djinnistan* sluit goed aan op wat Nederland en veel andere landen van Europa dit jaar voor ogen zweeft met de herdenking en viering van 75 Jaar Vrijheid. De uitgave van deze uitgebreide bewerking van de roman komt in die zin op een goed moment. Ik hoop dat wij als Karl May Vereniging met onze niet aflatende inzet voor de auteur niet alleen zijn literaire werk in de publieke aandacht kunnen doen herleven, maar indirect ook een steentje kunnen bijdragen aan het debat over vrede en vrijheid.

Ger Tielen, Voorzitter Karl May Vereniging

Toelichting bij *Ardistan en Djinnistan*

Nu de publicatie van de Nederlandse uitgave van Karl May's *Ardistan und Dschinnistan* uit 1909 voor de deur staat, en het in de bedoeling ligt het boek op de Karl May-dag van 9 mei a.s. te presenteren, is het gepast hierop enige toelichting te geven. Wanneer men bij het lezen ervan een avonturenboek verwacht in de trant van het eerste deel van de Oriëntreeks (*Kara Ben Nemsi*), zal men het boek wellicht teleurgesteld wegleggen. Maar dat zou zeer ten onrechte zijn. Inderdaad is dit werk moeilijker toegankelijk dan de bekende avonturenboeken over Indianen en bedoeïenen. Maar wanneer men Karl May serieus neemt, zich er op instelt dat deze roman een ander doel heeft en men zich moeite geeft er in door te dringen, valt er veel moois te beleven. Volgens velen is het boek zelfs een van de beste van de auteur. Het feit dat het minder toegankelijk is, heeft het gemeen met tal van kunstwerken. De latere boeken van Karl May, waartoe *Ardistan en Djinnistan* behoort, vertonen dezelfde boeiende, meeslepde, beeldende verteltrant die men van de oudere avonturenboeken kent. Men hoeft zijn visie en levensbeschouwing niet te delen om van dit fascinerende boek te kunnen genieten.

De schrijver heeft omstreeks 1900, mede onder invloed van een lange reis in de Oriënt, in zijn werken een vlucht genomen, m.n. in de zin van een omhoog vliegen en streven naar een verhevener, meer symbolische werkelijkheid, waarin het gaat om de ontwikkeling van de mens van een simpeler oorsprong naar een hoger bestaan, waarin vrede en onderlinge liefde heersen. Hiervan is *Ardistan en Djinnistan* een goed voorbeeld. Karl May zelf heeft bij diverse gelegenheden benadrukt dat deze thematiek in zekere zin aan al zijn werken ten grondslag ligt: het opgaan vanuit de woestijn, zoals beschreven in het eerste deel van zijn *Gesammelte Reiseerzählungen* (het eerder genoemde *Kara Ben Nemsi*), naar de Mount Winnetou, einddoel van Karl May's allerlaatste roman *Winnetou IV* uit 1910 (*Winnetou's Testament*, c.q. *De boodschap van Winnetou*).

Ook in dit boek zijn Kara Ben Nemsi en Halef hoofdfiguren, al worden de belangrijkste rollen vooral vervuld door een verschoppeling uit het laaggelegen oerland en door de heerser van het hoger gelegen *Ardistan*, die beiden een belangrijke persoonsontwikkeling doormaken. Kara Ben Nemsi krijgt van Marah Durimeh een opdracht, een vredesmissie, die hem met zijn trouwe metgezel op een gevaarlijke reis stuurt. De tocht voert van een primitief land naar een hogere beschaving, van oorlog naar vrede, van de bakermat der mensheid naar haar bestemming. Hoewel het toneel zich op onze aarde bevindt, speelt het verhaal zich geheel en al in een fictieve omgeving af. Het is een groots tafereel dat Karl May hier ontvouwt: de wereld van de oermensen in *Ussulistan*, de hogere beschaving van het eigenlijke *Ardistan* – met de diverse negatieve aspecten daarvan –, en de ideale samenleving van het weer hoger gelegen *Djinnistan*, het uiteindelijke doel van de reis. Sommige van de toegepaste thema's komen ook elders in Karl May's werk voor, met name in *Winnetou IV*; te denken valt aan akoestische verschijnselen, bijzondere tempelgebouwen, het fenomeen van de 'beschermengel'.¹

¹ Voor een uitgebreide samenvatting, zie *Karl May voor gevorderden* door Frans Dijkstra, in *De Witte Bison* nr. 5. Vgl. ook de *Vooraankondiging* van deze publicatie door Daniëlle van der Jagt, in *De Witte Bison* nr. 26.

Het is interessant er op te wijzen dat deze roman aanzienlijke raakvlakken heeft met de boeken van Tolkien. In beide gaat het om een missie, die verbonden is met de strijd tussen goed en kwaad, waarbij men door onbekend land moet trekken. In beide is een hoofdrol weggelegd voor een persoon die algemeen veracht is, maar een leidersrol toebedeeld krijgt. In beide treffen we personen aan die in verband met overmoed en machtsmisbruik tot waanzin vervallen. In beide komen er aardbevingen en andere

natuurverschijnselen voor, die naderend onheil aankondigen. In beide is er sprake van een (fictief) rijk dat ten gevolge van tirannie in verval raakt, waarbij een vorm van Godsoordeel een rol speelt. Maar in beide is er ook een hoopvol herstel.

De uitgave, die voorzien is van de prachtige illustraties van Josef Ulrich (uit de Tsjechische vertaling) en van een speciaal getekende overzichtskaart, is gebaseerd op de bewerking en samenvatting van Klaas van IJken. Maar hoewel de nu voorbereide publicatie geen volledige vertaling is, heeft deze ten opzichte van Klaas' pionierswerk met zijn instemming belangrijke uitbreidingen ondergaan. Wij hopen dat het werk in deze gecondenseerde vorm boeiend en substantieel genoeg zal zijn, en zoveel mogelijk in de geest van zijn auteur.

Jan Willem van der Jagt

Boekbespreking

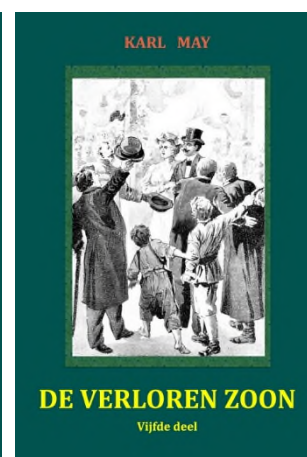
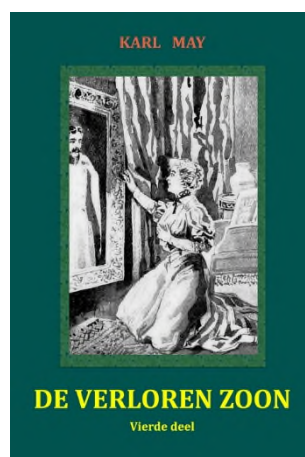
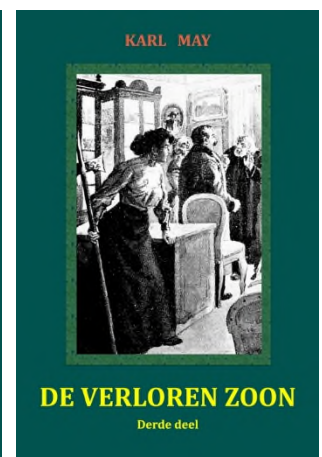
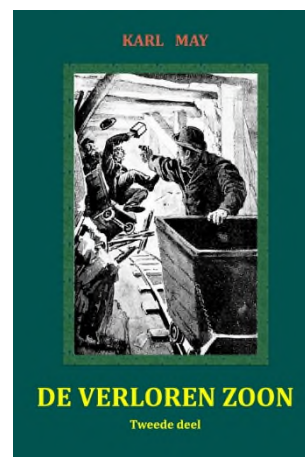
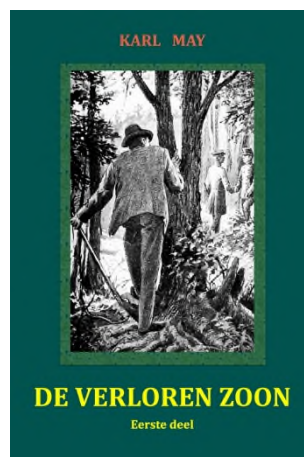
De leesinstructie voor de boekbespreking (ditmaal *Kara Ben Nemsi*) en de samenvatting van Karl May pocket 16 en het begin van 17 zijn inmiddels op onze website te vinden, zodat ieder zich kan voorbereiden op deelname aan de discussie tijdens onze voorjaarsbijeenkomst.

Contributie

Mocht u de contributie over 2020 @ € 20.- nog niet hebben voldaan, dan verzoeken wij u dit z.s.m. te doen. U vindt het rekeningnummer in de groene kolom van deze nieuwsbrief.

De Witte Bison 27

Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor het nieuwe nummer van ons halfjaarlijks tijdschrift *De Witte Bison*. U kunt uw bijdrage inzenden tot medio maart 2020.

De complete serie: 5 delen, totaal 1789 pagina's twekoloms tekst